

ÖSSZEFOGLALÓ

Az Országos Választási Bizottság
2008. július 16-án megtartott üléséről

Jelen voltak:

Dr. Szigeti Péter, OVB elnök
Dr. Fazekas Marianna, OVB tag
Dr. Ivancsics Imre, OVB tag
Dr. Molnár Miklós, OVB tag
Dr. Poczkodi Balázs, OVB tag
Dr. Szoboszlai György, OVB tag

Az ülés napirendjét az OVB az alábbiak szerint egyhangúlag elfogadta.

Napirend:

- I. Zöld Párt beadványa**
- II. dr. F. J. és dr. G. K. kifogása**
- III. A munkabér visszatérítésről szóló állásfoglalás tervezete (második tárgyalás)**
- IV. Országos népszavazások, népi kezdeményezések**
- V. Egyebek**

I. Zöld Párt beadványa

A Zöld Párt országos népszavazás kezdeményezésére aláírásgyűjtést folytat. A párt elnöke azzal a kéréssel kereste meg az Országos Választási Bizottságot (a továbbiakban: OVB), hogy szerepelhet-e a nyomdai úton sokszorosított aláírásgyűjtő íveken impresszum. Az OVB a beadványozót levélben tájékoztatta arról, hogy a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 118. § (1) bekezdésében leírtakat az impresszum megjelenítése nem sérti.

II. dr. F. J. és dr. G. K. kifogása

A beadványozók elektronikus levél formájában nyújtottak be kifogást az OVB 2008. július 16-án tartandó ülés meghívójára vonatkozóan, melynek törvényességét vitatták.

A testület álláspontja szerint az OVB napirendjének tervezete, valamint az erről adott tájékoztatás nem jogi hatású ügyviteli cselekmények, amelyekről a választásra irányadó jogszabályok nem szólnak. Ezek a cselekmények a beadványozókra, illetve az általuk kezdeményezett ügyek elbírálására semmilyen kihatással nincsenek, így az esélyegyenlőség sérelme fel sem merülhet. A napirend a nyilvános ülésen kerül elfogadásra, ezért a tervezethez képest jelentősen változhat. A Ve. rendelkezései a kifogás intézményét a választásra irányadó jogszabályok sérelmével kapcsolatos jogorvoslatra tartják fenn. Ezért az e körbe nem tartozó beadványokat az OVB nem a Ve. 77. §-a alapján benyújtott kifogásként kezeli.

Az OVB egyhangúlag - azaz 6:0 arányban - döntött arról, hogy levél formájában válaszolnak a beadványozóknak.

III. A munkabér visszatérítéséről szóló állásfoglalás tervezete (második tárgyalás)

Az OVB az állásfoglalást 6:0 arányban - egyhangúlag - fogadta el.

IV. Országos népszavazások és népi kezdeményezések

IV/1. „Egyetért-e ön azzal, hogy 2010. január 01. napjától ugyanabban a megyében, majd 2012. év, január 01.-től ugyanabban a régióban, a Ptk. 685.§.b./pontjában meghatározott közeli hozzátartozók (a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és neveltgyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, valamint a testvér;) továbbá hozzátartozók (az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a jegyes, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa) ugyanazon időben ne dolgozhassanak más igazságszolgáltatási ágnál (bíróként, ügyészként, ügyvédként, illetve rendőrként) mint amelyiknél, a másik hozzátartozó, illetve közeli hozzátartozó dolgozik ?”

Az OVB álláspontja szerint a kérdés megfogalmazása bonyolult, több kisebb részkérdést foglal magába. A jogalkotó számára nehezen értelmezhető a regionális kitétel, hiszen a megjelölt szervezetek más-más területi beosztás szerint működnek.

Az OVB egyhangúlag – azaz 6:0 arányban – határozat formájában, elutasította az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését.

IV/2. „Egyetért-e ön azzal, hogy bármely hatóság (bíróság, ügyészség, rendőrség, stb.) , állami szervezet, önkormányzat, amennyiben az ügyintézésére jogszabályban rendelkezésre bocsátott határidőt túllépi, akkor a kérelmező panaszára, az ügyintéző, annak közvetlen vezetője, valamint a hatóság, állami szervezet, önkormányzat önálló szervezeti egységének első számú vezetője 15 (tizenöt) napon belül, gyorsított eljárásban hivatali visszaélés büntette miatt bíróság elé állításra, továbbá korábbi beosztásukból azonnali hatállyal eltávolításra kerüljenek?”

Az OVB szerint az egyértelműség hiányát támasztja alá az a tény, hogy egy kezdeményezésen belül számos kérdés került megfogalmazásra. A leírtak alapján a kérdés félrevezető azon választópolgárok számára, akik a megjelölt folyamatnak csak egyes elemeit kívánják támogatni. Továbbá nem egyértelmű a „bármely hatóság” megjelölést követő példálózó felsorolás és az „állami szervezet” szóhasználat.

A leírtak alapján a bizottság 6:0 arányban elutasította a hitelesítést.

IV/3. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a kötelező kamarai tagságok azonnali hatállyal megszűnjenek, a vállalkozások szabadságának biztosítása, a piac korlátozásának és a korrupció megszüntetésének érdekében és a kamarai rendszerek önkéntes alapon szerveződjenek ?”

Az OVB álláspontja alapján az egyértelműség hiányát veti fel a következő - kérdéshez nem tartozó, magyarázó - közbevetés: („...a vállalkozások szabadságának biztosítása, a piac korlátozásának és a korrupció megszüntetésének érdekében...”). Továbbá szintén az egyértelműség követelményébe ütközik, hogy a kezdeményező a kérdést kétszer teszi fel: „a kötelező kamarai tagságok azonnal hatálytalanná válnak”, valamint „a kamarai rendszerek önkéntes alapon szerveződjenek”.

Az OVB egyhangú szavazással (6:0 arányban) utasította el a kérdés hitelesítését.

IV/4. „Egyetért-e Ön azzal, hogy bármelyik hivatalos (közigazgatási és igazságszolgáltatási) eljárásban a fél (ügyfél, szabálysértő, gyanúsított, vádlott, tanú, szakértő, stb.) bejelentése után a hivatalos eljárásról, vagy annak általa kívánt szakaszáról -elemmel/akkumulátorral működő hangrögzítésre alkalmas készülékkel, az eljárás azon részéről amelynek alanya, korlátozás nélkül hangfelvételt készíthessen ?”

Az OVB megállapította, hogy kérdésben nem egyértelmű a „fél” megjelölés, mert a példálózó felsorolás önmagában sem egyértelmű, azonban jogalkotási szempontból a tanú, a szakértő „fél”-ként való megjelölése is félrevezető. Továbbá a közigazgatási és igazságszolgáltatási eljárást „bármely hivatalos eljárásként” említi, annak ellenére, hogy létezik más hivatalos eljárás is.

Az OVB egyhangúlag (6:0 arányban) döntött a hitelesítés elutasítása mellett.

IV/5. „Egyetért-e ön azzal, hogy 2010. január 01. napjától kezdődően, bármelyik bíróság előtt tárgyalásra kerülő ugyanazon ügyben, ugyanazon kérdéskörben, amennyiben a kirendelt szakértők véleménye között 20,-%-nál nagyobb mérvű eltérés mutatkozik, akkor az ügyben eljáró bíró/bírói tanács elnöke az iratok egyidejű megküldésével az eltérésről történő tudomásszerzést követő 15 (tizenöt) napon belül köteles legyen az ügyészszéki nyomozóhivaltól állásfoglalást kérni, hogy a szakértői vélemények közötti különbség kimeríti-e, vagy sem a hamis tanúzás büntetettét ?”

Az OVB szerint a kérdés egyértelműségét kizárja, hogy a jogalkotó számára nem ad támpontot annak a szabályozására, hogy mit takar a „20 %-nál nagyobb mérvű eltérés” nem mennyiségi megállapításokat tartalmazó szakvélemény esetében.

Az OVB 6:0 arányban elutasította az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését.

IV/6. „Egyetért-e ön azzal, hogy 2010. január 01. napjától bevezetésre kerüljön a szabad bíróválasztás joga, és polgári peres eljárásban az alperes, büntetőeljárásban pedig a vádlott (több vádlott/peres fél esetében a legnagyobb tárgyi súlyú, azonos tárgyi súly esetében pedig a magasabb rendű vádlott/peres fél) választása alapján - amennyiben a jogosult élni kíván ezen jogaival- kerüljön adott bíró kijelölésre ?”

Az OVB véleménye alapján az egyértelműség hiányát támasztja alá az a tény, hogy a kezdeményezés több kérdést tartalmaz: a „szabad bíróválasztás” elvét mind a polgári peres, mind a büntetőeljárásban be kívánja vezetni. A választópolgárok nem tudják egyértelműen megválaszolni a kérdést, mivel a két ügyszak eljárási szabályai alapvetően

különböznek. Az OVB megállapítja továbbá, hogy a bírói függetlenség megsértéséhez vezet a „szabad bíróválasztás” megjelölt módja, valamint a polgári peres eljárás tekintetében sérül a bíróság előtti egyenlőség alkotmányos elve.

A bizottság az egyhangú (6:0 arányban történő) elutasítás mellett döntött.

IV/7. „Egyetért-e ön azzal, hogy 2010. január 01. napjától kezdődő hatállyal belekerüljön a büntető eljárásról szóló 1998. évi XIX törvénybe, illetve visszakerüljön a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvénybe az az előírás, hogy „A bíró az eljárása során köteles az igazságot kideríteni.”

A bizottság álláspontja szerint a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének, mivel az „igazság kiderítésének” kötelezettségét a polgári peres és a büntetőeljárásokban egyaránt be kívánja vezetni. A két ügyszak egy kérdésben való megjelölése félrevezető, mert eljárási szabályaik alapvetően különböznek.

Az OVB egyértelműség hiányára hivatkozva egyhangúlag (6:0 arányban) elutasította a hitelesítést.

IV/8. „Akarja-e, hogy az elkövetkező 20 évben ne kerüljön sor új kormányzati negyed építésére, és az így megtakarításra kerülő több mint 140 milliárd forint felhasználásával a volt diósgyőri Lenin Kohászati Művek és a volt Diósgyőri Gépgyár együtteséből stratégiai iparvállalat kerüljön létesítésre, mindenek előtt a megvalósuló nemzetközi földgázvezetékek szállító csövei előállítására?”

A kérdésben több részkérdés szerepel, így nem felel meg az egyértelműség követelményének. Továbbá a „nemzetközi földgázvezetékek szállító csövei előállításának” kérdése tekintetében felmerül az Országgyűlés hatáskörének hiánya.

Az OVB 6:0 arányban megtagadta a hitelesíthetőséget.

A IV/9-14. kérdések esetében a kezdeményezők az aláírásgyűjtő ív mintapéldányain feltüntették a nevüket, a személyi azonosítójukat, lakcímüket, így az ívek nem feleltek meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek.

Az OVB az alábbi kérdések tekintetében - külön-külön szavazással - egyhangúlag (azaz 6:0 arányban) utasította el a hitelesítést:

IV/9. „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson a választási bizottságok jogi személyiségéről?”

IV/10. „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy a választási bizottságok üléséről készült jegyzőkönyvet a választási bizottság hozza nyilvánosságra?”

IV/11. „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy a választási bizottság nem választott tagjait szavazati jog ne illesse meg?”

IV/. 12. „Kezdeményezzük, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt arról, hogy a választási bizottság nem választott tagjait szavazati jog ne illesse meg.”
(Országos népi kezdeményezés.)

IV/13. „Kezdeményezzük, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt a választási bizottságok jogi személyiségéről.” (Országos népi kezdeményezés.)

IV.14. „Kezdeményezzük, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt arról, hogy a választási bizottságok üléséről készült jegyzőkönyvet a választási bizottság hozza nyilvánosságra.” (Országos népi kezdeményezés.)

IV/15. „Egyetért-e ön azzal, hogy a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 29. § (4) bekezdése az alábbi szövegre módosuljon: „(4) A polgár személyazonosságát - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a (3) bekezdés a)-d) és g)-i) pontjaiban meghatározott adatokat. Ilyen adattartalmú hatósági igazolványnak tekintendő különösen az érvényes útlevél és az új típusú kártyaformátumú vezetői engedély. A felsorolt, illetve az előzőeknek megfelelő adattartalmú érvényes hatósági igazolványok bemutatása esetében a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.”?

A kérdés konkrét jogszabályhelyet fogalmaz meg, amely további jogszabályhelyekre utal, amelyek ismerete nem várható el a választópolgároktól.

A bizottság állampolgári egyértelműség hiányára hivatkozással 6:0 arányban elutasította az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését.

IV/16. „Egyetért-e azzal, hogy nem egészségkárosodott jogosult esetében a rendszeres szociális segély folyósításának legyen feltétele havi 120 óra közmunkavégzés?”

A bizottság egyhangúlag (6:0 arányban) az elutasítás mellett döntött, mivel a „közmunkavégzés”, valamint feltételeinek megvalósítása - az érintettek magas számára és a javasolt munkaidőre tekintettel - közvetlen költségvetési többletkiadásokat eredményezne. Ennek fedezetét a kezdeményezés nem határozza meg, így népszavazás alapján keletkező kiadások a költségvetés módosítását vonnák maguk után.

IV/17. „Egyetért-e azzal, hogy a harmadik gyermektől a családi pótlék helyére a vele azonos összegű személyi jövedelemadó kedvezmény lépjen a népszavazást követő év január 1-jétől?”

Az OVB 6:0 arányban elutasította az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését, mivel a kérdés egy központi adónemre vonatkozó kedvezményt kíván létesíteni. Az Alkotmány hatályos rendelkezései értelmében - ebben a tárgyban - nem lehet országos népszavazást tartani.

IV/18. „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés a népszavazást követő év január 1-jétől törvényben határozza meg a rendőrség számára 2000 fő lakosonként körzeti megbízotti rendszer működtetését?”

Az OVB szerint a jogalkotó számára nem egyértelmű a „körzeti megbízotti rendszer” tartalma, az alkalmazandó megbízottak száma.

A leírtak alapján az OVB az országos népszavazásra feltenni kívánt kérdést egyhangúlag (6:0 arányban) utasította el.

IV/19. „Egyetért-e azzal, hogy jogosulatlan pénzügyi tevékenység folytatásáért az elkövető öt évig terjedő szabadságvesztéssel legyen büntethető?”

A kérdés a választópolgárok számára arra enged következtetni, hogy a „jogosulatlan pénzügyi tevékenység folytatása” a kezdeményezés eredményeként lenne büntethető, pedig az a hatályos szabályozás értelmében is bűncselekmény, csak a büntetési tétel tér el.

Az OVB álláspontja alapján a félrevezető jelleg miatt nem egyértelmű a kérdés, ezért 4:2 arányban elutasította a hitelesítést.

IV/20. „Egyetért-e azzal, hogy a közfeladatot ellátó személy elleni erőszakért az elkövető alapesetben öt évig terjedő szabadságvesztéssel legyen büntethető?”

A jogalkotó számára egyértelmű a közfeladatot ellátó személy fogalma, azonban a választópolgároktól nem várható el, hogy meg tudják különböztetni a hivatalos személy, illetve a közfeladatot ellátó személy fogalmát.

Az OVB egyhangúlag (6:0 arányban) elutasította a kérdés hitelesítését, mivel az állampolgárok számára egyértelműség hiányát veti fel.

IV/21. „Egyetért-e azzal, hogy a szándékos bűncselekményt elkövető büntethető legyen, ha a cselekmény elkövetésekor 12. életévét betöltötte?”

Tekintettel arra, hogy az aláírásgyűjtő ív megfelelt a törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek, az OVB 6:0 arányban döntött a kérdés hitelesítéséről.

IV/22. „Egyetért-e azzal, hogy a közoktatási törvény tegye lehetővé a súlyos fegyelmi vétséget elkövető tanköteles tanuló intézményből történő kizárását?”

Az OVB megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív törvényben meghatározott formai, valamint a népszavazásra feltenni kívánt kérdésre vonatkozó tartalmi követelményeknek eleget tesz. A fent leírtak alapján OVB egyhangúlag (6:0 arányban) döntött az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítéséről.

V. Egyebek

Az OVB az elbírálásra váró ügyeket áttekintve úgy döntött, hogy a következő ülésre 2008. július 28-án kerül sor.